

ROMÂNIA

Administrația
Prezidențială

Departamentul
Constituțional Legislativ

Telefon: 021.430.08.66
Fax: 021.411.18.79

E-mail: colegis@presidency.ro
Web: www.presidency.ro

DCL/974/17.07.2023

Nesecret

Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA
Secretar General al Camerei Deputaților

Stimată doamnă Secretar General,

Prin Decizia nr. 6/31.01.2023 Curtea Constituțională a constatat că unele dispoziții ale Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân sunt neconstituționale.

Având în vedere cele sus-menționate vă trimitem, alăturat, Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, în copie. (PL-x 291/23.05.2022)

Cu stimă,

Anișoara ANCU
Consilier Prezidențial

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.1626A/2022

DECIZIA nr.6
din 31 ianuarie 2023

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.4 și 5 din
Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân**

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scântei	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Cristina-Cătălina Turcu	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluținarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.5265 din 27 iunie 2022 și constituie obiectul Dosarului nr.1626A/2022.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, Președintele României susține că legea creează cadrul care să permită și consiliilor județene implicarea în organizarea și finanțarea din bugetul propriu a campaniilor de sterilizare a câinilor cu stăpân ce aparțin rasei comune sau a metişilor acestora aflați pe raza unităților administrativ-teritoriale pe care le gestionează, precum și obligația consiliilor județene de a înființa, în funcție de necesități, servicii specializate pentru gestionarea câinilor fără stăpân. În prezent, aceste responsabilități se află în sarcina exclusivă a consiliilor locale, respectiv a Consiliului General al Municipiului București.

4. Astfel, în ceea ce privește vaccinarea antirabică a câinilor cu stăpân și a celor ce urmează să fie dați spre adopție, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 prevedea la art.13⁴ că vaccinarea acestora se efectuează numai după identificarea lor. Prin Decizia nr.23 din 23 ianuarie 2018, Curtea Constituțională a declarat neconstituțională sintagma „numai după identificarea acestora” din cuprinsul art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001. Cu acel prilej s-au reținut următoarele: condiționarea acțiunii de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân de identificarea în prealabil a câinelui (prin implantarea unui microcip) de către proprietar este de natură să aducă atingere dreptului la ocrotirea sănătății prevăzut la art.34 din Constituție, sub aspectul măsurilor de prevenție pe care statul trebuie să le adopte. Rabia este o boală transmisibilă de la animal la om ce poate deveni letală în cazul în care nu se face vaccinarea în faza incipientă, motiv pentru care s-a reținut că este neconstituțională condiționarea vaccinării câinelui de identificarea prealabilă a acestuia. S-a reținut, de asemenea, că „legiuitorul trebuie să realizeze o prioritizare a obiectivelor, în raport cu importanța și impactul lor în respectarea dreptului la sănătate, astfel încât vaccinarea antirabică a câinilor cu stăpân să preceadă operațiunii de identificare și nu invers”.

5. Potrivit inițiatorilor, prin legea supusă controlului de constituționalitate s-a avut în vedere corelarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 cu Regulamentul delegat (UE) 2020/689 al Comisiei din 17 decembrie

2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente.

6. Potrivit art.I pct.4 din legea supusă controlului, art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001, aprobată prin Legea nr.227/2002, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins: „*Vaccinarea antirabică a câinilor se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului delegat (UE) 2020/689 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente*”.

7. Regulamentul delegat (UE) 2020/689 completează Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”) și are drept scop stabilirea de norme de prevenire și control al bolilor animalelor care sunt transmisibile la animale sau la oameni.

8. În ceea ce privește infecția cu virusul rabic, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1882 al Comisiei din 3 decembrie 2018 privind aplicarea anumitor norme de prevenire și control al bolilor în cazul categoriilor de boli listate și de stabilire a unei liste a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate respective menționa infecția cu virusul rabic drept o boală de categoria B.

9. Regulamentul delegat (UE) 2020/689 a completat dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”). Pentru programele de eradicare care vizează infecția cu virusul rabic, strategia de

control al bolilor se bazează în principal pe vaccinarea populației de animale vizate relevante, dar și pe alte activități importante, precum supravegherea, punerea în aplicare a măsurilor de control al bolilor, controlul circulației animalelor de companie și monitorizarea eficacității vaccinării. Potrivit art.12 alin.(1) din Regulamentul delegat (UE) 2020/689, atunci când instituie un program obligatoriu de eradicare a unei boli de categoria B, deci inclusiv a infecției cu virusul rabic, autoritatea competentă utilizează, pentru aceste programe, o strategie de control al bolilor care include anumite condiții specifice. În cazul infecției cu virusul rabic aceste condiții specifice sunt reglementate la art.32 – 36 din Regulamentul delegat (UE) 2020/689, iar vaccinarea animalelor din populația de animale considerată relevantă de autoritatea națională competentă reprezintă un element al acestei strategii.

10. Dispozițiile privind vaccinarea în această situație sunt menționate în anexa V la acest regulament. Astfel, operațiunea de vaccinare antirabică a animalelor deținute se realizează potrivit anexei V la Regulamentul delegat (UE) 2020/689, Partea I, capitolul I, secțiunea 1, paragrafele 1 și 2, potrivit cărora: „1. *În scopul programelor de eradicare a infecției cu virusul rabic (RABV), vaccinarea antirabică trebuie efectuată doar pe animale de companie care sunt identificate și trebuie să respecte cerințele din anexa III la Regulamentul (UE) nr.576/2013 al Parlamentului European și al Consiliului; 2. În scopul programelor de eradicare a infecției cu RABV, vaccinarea antirabică a animalelor deținute, în afara celor menționate la primul paragraf, trebuie să se bazeze pe riscuri și să fie efectuată cu scopul de a proteja oamenii împotriva expunerii la virusul rabic, folosind vaccinuri care îndeplinesc cerințele de la punctul 1 literele (a) și (b) din anexa III la Regulamentul (UE) nr. 576/2013*”.

11. Potrivit definiției de la art.4 pct.11 din Regulamentul (UE) 2016/429, „animal de companie” înseamnă un animal deținut în scopuri private necomerciale. Totodată, potrivit art.4 pct.5 din Regulamentul (UE) 2016/429, sintagma „animale deținute” se referă la animale care sunt deținute de oameni, iar potrivit pct.8 al aceluiași

articol, sintagma „animale sălbatice” se referă la alte animale decât animalele deținute. De asemenea, potrivit definiției de la art.2 pct.14 din Regulamentul delegat (UE) 2020/689, câinii sunt animale deținute din specia *Canis lupus*.

12. Ca efect al normei de trimitere din art.I pct.4 din legea supusă controlului de constituționalitate, vaccinarea antirabică a câinilor se va realiza în conformitate cu dispozițiile din regulamentele europene antereferite, respectiv în cazul câinilor cu stăpân doar pe animale de companie care sunt identificate.

13. Autorul sesizării consideră că exigența identificării în scopul vaccinării antirabice a câinilor cu stăpân vine în contradicție cu standardul de protecție, mai ridicat, al dreptului la ocrotirea sănătății, astfel cum acesta a fost stabilit prin Decizia Curții Constituționale nr.23 din 23 ianuarie 2018.

14. În condițiile în care norma de la art.I pct.4 din legea dedusă controlului de constituționalitate nu distinge între categoriile de câini vizați de acțiunile de vaccinare antirabică (cu stăpân sau fără stăpân), legiuitorul avea obligația să se asigure că sunt respectate toate garanțiile de protecție a dreptului la ocrotirea sănătății și că este posibilă aplicarea celui mai înalt standard de protecție, în conformitate cu principiul *mitior lex*, în cazul vaccinării antirabice a câinilor cu stăpân.

15. Or, în această materie, instanța constituțională a stabilit, în privința vaccinării antirabice a câinilor cu stăpân, prin Decizia nr.23 din 23 ianuarie 2018, un standard de protecție mai ridicat, necondiționând vaccinarea acestora de identificarea lor prealabilă. Așadar, prin trimiterea necircumstanțiată la norma europeană, legiuitorul a ignorat un standard intern de protecție mai ridicat, aspect ce contravine art.1 alin.(5), art.34 și art.147 alin.(4) coroborat cu art.20 alin.(2) din Constituție.

16. Distinct de cele menționate, dar în strânsă legătură cu dispozițiile propuse privind vaccinarea antirabică, prin art.I pct.5 din legea dedusă controlului de constituționalitate se modifică regimul sancționator al faptelor de încălcare a obligațiilor de vaccinare antirabică a câinilor, eliminând din conținutul normativ al art.14 alin.(1) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 ce stabilește

contravențiile fapta de nerespectare a dispozițiilor art.13⁴ din același act normativ. Această intervenție legislativă reprezintă o diminuare a standardului de protecție deja recunoscut prin jurisprudența Curții Constituționale în privința dreptului la ocrotirea sănătății, deoarece nerespectarea obligației de vaccinare antirabică a câinilor rămâne nesancționată.

17. Eliminarea acestei sancțiuni contravenționale lipsește statul de instrumentul sancționator necesar pentru protejarea sănătății publice împotriva răspândirii virusului rabic și, în același timp, contravine și normei din anexa V la Regulamentul (UE) 2020/689, partea I, capitolul I, secțiunea 1, paragraful 2, potrivit căreia vaccinarea antirabică a animalelor deținute, în afara celor de companie, *„trebuie să se bazeze pe riscuri și să fie efectuată cu scopul de a proteja oamenii împotriva expunerii la virusul rabic”*. De altfel, eliminarea sancțiunii contravenționale a fost considerată neoportună și de către Consiliul Economic și Social în Avizul nr. 1682/2022, transmis în procedura legislativă.

18. Având în vedere că vaccinarea antirabică a câinilor, atât a celor cu stăpân, cât și a celor fără stăpân, este menită să prevină și să împiedice răspândirea unei boli letale, se apreciază că eliminarea sancțiunii contravenționale pentru săvârșirea faptei de nevaccinare antirabică este de natură să lipsească de o protecție efectivă un drept fundamental, cel la ocrotirea sănătății, aspect ce contravine dispozițiilor art.1 alin.(5), ale art.20 alin.(2), ale art.34 și ale art.147 alin.(4) din Constituție.

19. În considerarea argumentelor expuse, se solicită să se admită sesizarea de neconstituționalitate și să se constate că Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân este neconstituțională.

20. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată **președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului**, pentru a transmite punctul lor de vedere.

21. Guvernul apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este întemeiată, arătând că norma de la art.I pct.4 din legea dedusă controlului de constituționalitate utilizează sintagma generică „vaccinarea antirabică a câinilor”, fără a distinge între categoriile de câini vizați de acțiunile de vaccinare antirabică (cu stăpân sau fără stăpân). Se creează astfel un echivoc în privința sferei de aplicare a textului: nu rezultă cu suficientă claritate dacă sunt vizați doar câinii fără stăpân – care fac obiectul de reglementare al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001, așa cum acesta este tratat încă din titlu și din primele articole ale ordonanței, sau, dimpotrivă, având în vedere formula generică și textul art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001, în sfera de aplicare al textului criticat ar intra și câinii cu stăpân – interpretare pe care se întemeiază sesizarea formulată.

22. Raportat la aceste elemente, prevederile legale criticate nu îndeplinesc criteriile de claritate și previzibilitate, astfel cum acestea au fost statuate în jurisprudența Curții Constituționale, creându-se premisele încălcării art.1 alin.(5) din Constituție.

23. Decizia Curții Constituționale nr.23 din 23 ianuarie 2018 este anterioară intrării în vigoare a Regulamentului delegat (UE) 2020/689 însă, așa cum rezultă din paragraful 11 din Preambulul Regulamentului delegat (UE) 2020/689 – paragraf care are aptitudinea de a trasa un perimetru specific de aplicare a acestui instrument juridic al Uniunii Europene –, *„Programele specifice de eradicare și supraveghere menționate în prezentul regulament contribuie la justificarea cerințelor în materie de sănătate pentru anumite deplasări ale animalelor și ale produselor de origine animală în interiorul Uniunii și, în anumite cazuri, ale animalelor și ale produselor de origine animală care intră în Uniune”*.

24. Devin astfel aplicabile *mutatis mutandis* considerentele din cuprinsul Deciziei Curții Constituționale nr.23 din 23 ianuarie 2018 – paragraful 35, prin care, referindu-se la prevederile Regulamentului (UE) nr.576/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 ianuarie 2013 privind circulația necomercială a animalelor de companie și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.998/2003, Curtea a

statuat următoarele: „aceste prevederi privesc însă o situație particulară, respectiv a animalelor de companie care circulă pe teritoriul statelor membre, fără a face obiectul unei circulații comerciale, necesitând o reglementare specială. Aceste animale nu pot fi însă scoase din țară fără pașaport valabil, fiind deci în mod obligatoriu identificate. Prin urmare, Curtea reține că regulile ce reglementează o situație cu caracter special (ieșirea și circulația pe teritoriul statelor membre) nu pot fi extinse în mod obiectiv și justificat și nu pot fi aplicate situației cu caracter general, sub toate aspectele privind regimul juridic aplicabil vaccinării câinilor cu stăpân aflați pe teritoriul național, animale care nu circulă în afara țării”.

25. Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctele de vedere solicitate.

26. Curtea Constituțională, în temeiul art.76 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a solicitat informații de la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și de la Colegiului Medicilor Veterinari din România care au transmis, în esență, că doar câinii care sunt înregistrați în Registrul de evidență a câinilor cu stăpân (R.E.C.S.) și dețin cartele de sănătate pot fi verificați electronic și asigurată „trasabilitatea proprietar/câine/carnet/microcip/vaccinare”. Vaccinarea antirabică evidențiată doar în cartelul de sănătate, fără identificarea și înregistrarea în R.E.C.S. nu poate fi verificată electronic și nu poate fi evidențiată trasabilitatea vaccinului.

27. Curtea, la termenul de judecată din 21 septembrie 2022, a amânat începerea dezbaterilor pentru data de 12 octombrie 2022 și ulterior, pentru datele de 9 noiembrie 2022, 23 noiembrie 2022, 14 decembrie 2022 și, în final, pentru 31 ianuarie 2023, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, punctele de vedere transmise de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și de Colegiul

Medicilor Veterinari, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

28. **Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân.** În realitate, din examinarea motivării acesteia se observă că autorul critică doar art.I pct.4 și 5 din actul normativ supus controlului, texte asupra cărora Curtea urmează să se pronunțe prin prezenta decizie și care au următorul cuprins:

„Art. I. - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 794 din 13 decembrie 2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.227/2002, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

(...)

4. Articolul 13⁴ se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art.13⁴ - Vaccinarea antirabică a câinilor se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului delegat (UE) 2020/689 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente.»

5. La articolul 14 alineatul (1), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

«b) nerespectarea dispozițiilor prevăzute la art. 1, art. 3, art. 4 alin. (1) — (3), art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (5), art. 8 alin. (1) și (4), art. 13¹, art.13², art. 13⁵ și art 13⁶, precum și a condițiilor prevăzute în declarația-angajament, cu excepția abandonului, cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei.»”

29. Dispozițiile constituționale invocate în susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt cele ale art.1 alin.(5) referitor la criteriile de calitate ale legii, ale art.20 alin.(2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art.34 privind dreptul la ocrotirea sănătății și ale art.147 alin.(4) referitor la efectele deciziilor Curții Constituționale.

30. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de Președintele României, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba despre o lege adoptată, dar nepromulgată încă.

31. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art.77 alin.(3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

32. Cu privire la acest aspect, din consultarea fișei referitoare la derularea procedurii legislative, se constată că legea supusă controlului a fost adoptată în procedură de urgență, a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților – Camera decizională – și la secretarul general al Senatului pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii în data de 7 iunie 2022 și apoi a fost trimisă spre promulgare, în data de 9 iunie 2022. Prezenta sesizare de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 27 iunie 2022, fiind formulată în termenul de 20 de zile prevăzut de art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție.

33. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

34. Examinând obiecția de neconstituționalitate a prevederilor art.I pct.4 din Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, Curtea constată că, potrivit textului de lege supus controlului, vaccinarea antirabică a câinilor se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului delegat (UE) 2020/689 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr.174 din 3 iunie 2020.

35. Curtea observă că Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr.84 din 31 martie 2016, a fost adoptat cu scopul creării unui cadru legal cuprinzător, care să prevadă principii armonizate pentru întregul sector. Scopul său a fost punerea în aplicare a angajamentelor și viziunilor prevăzute în cadrul Strategiei în materie de sănătate animală (comunicată de Comisia Europeană la 19 septembrie 2007) privind o nouă strategie în materie de sănătate animală pentru Uniunea Europeană (2007 – 2013), inclusiv a principiului „*O singură sănătate*”, precum și consolidarea cadrului juridic pentru o politică comună a Uniunii în materie de sănătate animală printr-un cadru de reglementare unic, simplificat și flexibil în acest domeniu. Regulamentul stabilește norme de prevenire și control al bolilor animalelor care sunt transmisibile la alte animale sau la oameni. Aceste norme prevăd depistarea timpurie, notificarea și raportarea bolilor, supravegherea, programele de eradicare și, în urma

eradicării, obținerea statutului de indemn de boală [pct.(5) teza finală, pct.(8) și (9) din preambulul regulamentului și art.1 alin.(1) lit. b) din regulament].

36. Curtea constată că Regulamentul delegat (UE) 2020/689 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului (la care face trimitere art.I pct. 4 din legea supusă controlului) cuprinde norme de completare a dispozițiilor prevăzute la capitolele 2, 3 și 4 din partea II din Regulamentul (UE) 2016/429 în ceea ce privește programele de supraveghere și de eradicare și statutul de indemn de boală, precum și a celor prevăzute în partea IX privind măsurile tranzitorii referitoare la programele de supraveghere sau de eradicare existente și la statutul de indemn de boală existent [a se vedea punctul (1) din preambulul regulamentului].

37. Curtea reține că dispozițiile privind vaccinarea antirabică a câinilor se găsesc în anexa V la Regulamentul delegat (UE) 2020/689 al Comisiei, partea I, capitolul I, secțiunea 1, paragraful 1, potrivit căroră *„În scopul programelor de eradicare a infecției cu virusul rabic (RABV), vaccinarea antirabică trebuie efectuată doar pe animale de companie care sunt identificate [...]”*.

38. Critica de neconstituționalitate a art.I pct.4 din Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân constă, în esență, în susținerea potrivit căreia dispozițiile privind vaccinarea antirabică anterior evocate au același conținut normativ ca sintagma „numai după identificarea acestora” din cuprinsul art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001, sintagmă declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr.23 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.216 din 9 martie 2018. Cele statuate prin decizia evocată ar conferi, în opinia autorului, un grad mai înalt de protecție a dreptului la ocrotirea sănătății decât prevederile Regulamentului delegat (UE) 2020/689, motiv pentru care s-a solicitat declararea ca neconstituțional a art.I pct.4 din legea supusă

controlului prin raportare la prevederile art.1 alin.(5), ale art.20 alin.(2), ale art.34 și ale art.147 alin.(4) din Constituție.

39. În ceea ce privește obiecția de neconstituționalitate a prevederilor art.I pct.4 din Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân prin raportare la art.34 și art.147 alin.(4) din Constituție, Curtea reține că aceasta este neîntemeiată pentru motivele care se vor arăta în continuare.

40. Curtea constată că, prin Decizia nr.23 din 23 ianuarie 2018, precitată, a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.13³ alin.(5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001, potrivit căruia „*identificarea câinilor cu stăpân este obligatorie și se suportă de către aparținător*”, și a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „*numai după identificarea acestora*” din cuprinsul art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 prin raportare la teza întâi a acestui articol, referitoare la „*acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân*”, este neconstituțională.

41. Curtea observă că prin această decizie s-a soluționat o excepție de neconstituționalitate, iar nu o obiecție de neconstituționalitate ca în prezenta cauză. Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că prima teză a art.146 lit.d) din Constituție referitoare la excepția de neconstituționalitate reglementează un control de constituționalitate *a posteriori*, concret și incident, ce presupune *sine qua non* existența unui litigiu pendent, în cadrul căruia să se invoce neconstituționalitatea unor acte normative de reglementare primară care să aibă legătură cu soluționarea acestuia (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.338 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.699 din 14 noiembrie 2013, și Decizia nr.108 din 7 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.423 din 8 iunie 2017, paragraful 21, sau Decizia nr.713 din 9 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.345 din 19 aprilie 2018, paragraful 22). Acest control de constituționalitate este *a posteriori*, pentru că vizează acte normative de

reglementare primară intrate în vigoare. De asemenea, acesta este un control concret, pentru că pornește de la un litigiu concret, aflat pe rolul unei instanțe judecătorești, aceasta din urmă sesizând judecătorul constituțional doar cu soluționarea chestiunii de constituționalitate, adică a raportului abstract de conformitate a actului de reglementare primară cu Constituția (a se vedea Decizia nr.710 din 2 noiembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.262 din 17 martie 2022, paragraful 17).

42. Tot în jurisprudența sa, Curtea a conturat o anumită structură inerentă și intrinsecă oricărei excepții de neconstituționalitate. Aceasta cuprinde 3 elemente: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință pretins încălcat, precum și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate existente între cele două texte, cu alte cuvinte, motivarea neconstituționalității textului criticat (a se vedea Decizia nr.1313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.12 din 6 ianuarie 2012).

43. Aplicând considerentele anterior evocate la cauza de față, Curtea reține că atât excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.13³ alin.(5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001, respinsă ca neîntemeiată prin Decizia nr.23 din 23 ianuarie 2018, cât și excepția de neconstituționalitate admisă prin aceeași decizie în sensul declarării neconstituționale a sintagmei „numai după identificarea acestora” din cuprinsul art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001, prin raportare la teza întâi a acestui articol, referitoare la „*acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân*”, au fost ridicate în cadrul unui litigiu, iar soluționarea lor reprezintă rezultatul unui control concret de constituționalitate. Astfel, sesizarea s-a făcut într-un litigiu aflat pe rolul unei instanțe judecătorești, acțiunea având ca obiect cererea de anulare a art.3 alin.(2), art.4 alin.(1), art.7 alin.(2) și art.10 din Normele privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.1/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 31 din 15 ianuarie 2014.

44. Totodată, în analiza efectuată cu acel prilej, Curtea a examinat textele a căror constituționalitate a fost contestată prin prisma motivării relației de contrarietate dintre acestea și textele constituționale invocate. În acea cauză autorul a susținut că textele de lege criticate sunt neconstituționale în măsura în care condiționează vaccinarea antirabică a câinilor de identificarea și înregistrarea lor în Registrul de evidență a câinilor cu stăpân (denumit în continuare R.E.C.S.), pe cheltuiala aparținătorilor, ceea ce aducea atingere art.34 alin.(1) și (2) din Legea fundamentală, referitor la dreptul la ocrotirea sănătății.

45. O primă soluție pronunțată de Curte cu acel prilej a fost respingerea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.13³ alin.(5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001, potrivit căruia „*identificarea câinilor cu stăpân este obligatorie și se suportă de către aparținător*”.

46. Curtea a reținut că identificarea în scopul înscrierii în R.E.C.S. și eliberarea carnetului de sănătate ca urmare a identificării reprezintă operațiuni ce au ca scop prevenția abandonului pe domeniul public, supravegherea înmulțirii câinilor, precum și identificarea proprietarului în situația angajării răspunderii pentru prejudiciul cauzat de animal, în condițiile art.1375 din Codul civil.

47. Curtea a observat atunci că termenul „identificare” este definit în art.2 lit.i) din Normele privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.1/2014, ca fiind ansamblul de operațiuni și proceduri care au ca scop individualizarea unui animal, utilizând mijloace permanente de identificare. Mijlocul de identificare îl constituie microcipul în care sunt înscrise informațiile necesare identificării unice a animalului. Potrivit art.3 alin.(5) din normele menționate, câinii se identifică exclusiv prin implantarea unui microcip în termen de maximum 90 de zile de la fătare, dar în orice caz înainte de vânzarea, donarea cu titlu gratuit sau scoaterea în spații publice a acestora, de către medici veterinari din unitățile medicale veterinare de asistență înregistrate în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără

personalitate juridică, deținut de către Colegiul Medicilor Veterinari, precum și din universitățile care dețin clinici veterinare universitare, înregistrați ca identificatori și operatori ai R.E.C.S.

48. Curtea a constatat că identificarea are ca scop „înregistrarea”, ce reprezintă operațiunea de culegere și introducere în R.E.C.S. a datelor de identificare a animalului, evenimentelor, informațiilor veterinare și a datelor de identificare a proprietarului. Acesta reprezintă, așadar, o bază a informațiilor anterior nominalizate, ce este păstrată în formă electronică și arhivată într-o bază de date aflată în gestiunea Colegiului Medicilor Veterinari.

49. Totodată, Curtea a constatat că aceste operațiuni servesc sănătății și bunăstării animalelor, în sensul art.4 alin.(1) din Convenția europeană pentru protecția animalelor de companie, ratificată prin Legea nr.60/2004 privind ratificarea Convenției europene pentru protecția animalelor de companie, semnată la Strasbourg la 23 iunie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 5 mai 2004, precum și în sensul art. 1 alin. (1) din Legea nr.205/2004 privind protecția animalelor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 320 din 30 aprilie 2014.

50. De asemenea, Curtea a făcut trimitere la jurisprudența sa în care a reținut că animalele pot fi privite ca o parte constitutivă a unui mediu înconjurător durabil și echilibrat ecologic, protecția acestora fiind încorporată în cadrul mai larg al asigurării condițiilor pentru menținerea unei naturi sănătoase, de care să beneficieze atât generațiile prezente, cât și cele viitoare. Totodată, mediul înconjurător de calitate implică și o faună sănătoasă, problemele animalelor putând afecta, în același timp, sănătatea și siguranța oamenilor. Grijă pentru sănătatea animalelor apare, așadar, ca o reflexie a dreptului oamenilor la ocrotirea sănătății, garantat la nivel constituțional prin prevederile art.34, care instituie în sarcina statului obligația de a lua măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice (a se vedea Decizia nr.511 din 4 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 4 octombrie 2017, paragrafele 14 și 15). În ceea ce privește motivarea autorului referitoare la costuri,

Curtea a constatat că atât costurile operațiunilor de identificare, cât și costurile operațiunilor de înregistrare sunt suportate de către „apartinător”, astfel cum rezultă din textul de lege supus controlului, precum și din art.7 alin.(10) din Normele privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr.1/2014. De asemenea, prețul la care se efectuează aceste operațiuni se stabilește potrivit art.36 din Legea nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 24 martie 2014, în conformitate cu care tarifele și onorariile pentru libera practică medical-veterinară se stabilesc de către fiecare medic veterinar. Curtea a subliniat cu acel prilej că trebuie evitat riscul existenței unor tarife disproporționate în raport cu veniturile proprietarilor câinilor, tocmai pentru a preveni situațiile în care aceștia ar fi în mod obiectiv puși în imposibilitatea suportării costurilor de identificare, de înregistrare în R.E.C.S. sau de eliberare a carnetului de sănătate.

51. Cea de-a doua soluție a constatat în declararea ca neconstituțională, prin raportare la art.34 din Constituție, a sintagmei „numai după identificarea acestora”, prin raportare la teza întâi referitoare la *„acțiunea de vaccinare antirabică a câinilor cu stăpân”* din cuprinsul art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001.

52. Analizând cele anterior reținute prin Decizia nr.23 din 23 ianuarie 2018, Curtea constată că soluțiile pronunțate s-au raportat atât la circumstanțele concrete ale cauzei anterior expuse, cât și la motivarea formulată de autorul excepției, admiterea acesteia fiind determinată și de *„riscul existenței unor tarife disproporționate în raport cu veniturile proprietarilor câinilor”*, situație în care aceștia ar fi *„în mod obiectiv puși în imposibilitatea suportării costurilor de identificare, înregistrare în R.E.C.S.”*.

53. Or, cu ocazia soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea observă că motivul invocat de autorul excepției privind *„riscul existenței unor tarife disproporționate în raport cu veniturile proprietarilor câinilor”* este înlăturat deoarece prin art.I pct.3 din legea supusă controlului este reglementată în mod expres

posibilitatea ca autoritățile administrației publice locale – consiliile locale, Consiliul General al Municipiului București și consiliile județene – să asigure din bugetul local subvenționarea costurilor privind sterilizarea, respectiv, după caz, identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân.

54. Curtea reține că scopul pentru care au fost adoptate Regulamentul (UE) 2016/429 și Regulamentul delegat (UE) 2020/689 este eradicarea bolilor transmisibile ale animalelor și obținerea de către state a statutului de indemn de boală.

55. Curtea observă că riscul infectării cu virusul rabic este același atât pentru animale, cât și pentru oameni, astfel că măsurile de prevenție trebuie să asigure protecția ambelor categorii. Boala nu este doar letală, ci contractarea sa provoacă și suferințe grele, atât pentru oameni, cât și pentru animalele infectate, ceea ce conduce la concluzia că prevenția infectării garantează dreptul la ocrotirea sănătății umane, dar și protecția și bunăstarea animalelor care sunt parte a mediului înconjurător. Eficacitatea programelor de vaccinare antirabică trebuie asigurată de fiecare stat pentru ca eradicarea să fie posibilă, deoarece rabia nu este doar o problemă națională, ci reprezintă o problemă și la nivelul Uniunii Europene datorată mobilității animalelor sălbatice purtătoare ale virusului.

56. Curtea reține că pentru eradicarea rabiei la câini trebuie efectuată vaccinarea preventivă și evidențiată trasabilitatea vaccinului, respectiv administrarea acestuia câinilor identificați în R.E.C.S. Trasabilitatea vaccinului nu poate fi verificată decât pentru câinii cărora li s-a implantat microcip și au fost înregistrați în R.E.C.S, deoarece acesta reprezintă o colecție de informații aflată în gestiunea Colegiului Medicilor Veterinari, ce cuprinde datele de identificare a animalului, evenimentele, informațiile veterinare și datele de identificare a proprietarului, nominale, păstrate în formă electronică și arhivate într-o bază de date. Trasabilitatea vaccinului nu poate fi verificată pe baza carnetului de sănătate, care nu reprezintă un mijloc de identificare a câinelui, nici potrivit legislației interne și nici potrivit legislației Uniunii Europene, ci doar un mijloc de evidență a vaccinărilor. Dacă vaccinarea ar fi efectuată când este

prezentat doar carnetul de sănătate, fără înregistrarea în R.E.C.S. a câinelui, ar apare posibilitatea/riscul multiplelor vaccinări atât în cazul animalelor abandonate pe domeniul public și preluate temporar de deținători succesivi, cât și în cazul acelor care au stăpân, dar nu pot fi identificate în mod cert în lipsa unei identificări permanente.

57. În concluzie, Curtea reține că vaccinarea antirabică este obligatorie pentru toți câinii, iar evidențierea trasabilității vaccinului, element indispensabil în vederea eradicării bolii, nu poate fi realizată decât pentru câinii identificați prin mijloace permanente și înregistrați în R.E.C.S.

58. Critica de neconstituționalitate, astfel cum s-a reținut la paragraful 38 din prezenta decizie, constă, în esență, în susținerea potrivit căreia dispozițiile din Regulamentul delegat (UE) 2020/689 au același conținut normativ ca sintagma „numai după identificarea acestora” din cuprinsul art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001, sintagmă declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr.23 din 23 ianuarie 2018.

59. Curtea reține că atât Regulamentul (UE) 2016/429, cât și Regulamentul delegat (UE) 2020/689 se aplică începând cu data de 21 aprilie 2021 [art.283 din Regulamentul (UE) 2016/429 și pct.79 din Regulamentul delegat (UE) 2020/689], adică după pronunțarea și publicarea Deciziei Curții Constituționale nr.23 din 23 ianuarie 2018.

60. În ceea ce privește înțelesul sintagmei „*numai după identificarea acestora*”, declarată neconstituțională prin decizia menționată, Curtea reține că aceasta avea semnificația condiționării absolute a vaccinării antirabice de identificarea animalului prin implantarea unui microcip. Sintagma stabilea în mod obligatoriu o ordine de prioritate de la care nu putea exista abatere, ordine de prioritate pe care textul din anexa V la Regulamentul delegat (UE) 2020/689 nu o reiterează. În acest sens, Curtea reține că paragraful 1, secțiunea 1, capitolul I, partea I din anexa V la Regulamentul delegat (UE) 2020/689 nu exclude posibilitatea identificării prin implantarea unui microcip și a vaccinării în cursul aceluiași moment temporal. Or,

sintagma declarată neconstituțională în prin Decizia nr.23 din 23 ianuarie 2018 impunea existența unor momente temporale distincte, primul fiind cel al implantării microcipului în scopul identificării și al doilea fiind cel al vaccinării „*numai după identificare*”. În plus, așa cum s-a reținut la paragraful 53 din prezenta decizie, motivul privind „*riscul existenței unor tarife disproporționate în raport cu veniturile proprietarilor câinilor*” nu mai subzistă.

61. În concluzie, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate admisă prin Decizia nr.23 din 23 ianuarie 2018 a avut la bază o motivare care nu mai subzistă în prezenta cauză, soluția legislativă declarată neconstituțională nu are același înțeles ca aceea criticată în prezenta obiecție, iar prevederile Regulamentului delegat (UE) 2020/689 privind vaccinarea antirabică a câinilor constituie o garanție a dreptului la ocrotirea sănătății prin evidențierea trasabilității vaccinului, astfel că nu poate fi reținută încălcarea art.34 și art.147 alin.(4) din Constituție.

62. Curtea constată astfel că standardul de protecție a dreptului la ocrotirea sănătății este echivalent în dreptul Uniunii Europene și în dreptul național în această privință, astfel că nu poate reține încălcarea art.20 din Constituție.

63. Cu privire la încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție, Curtea reține că nu sunt formulate critici de neconstituționalitate, iar instanța de contencios constituțional, potrivit jurisprudenței sale, nu se poate substitui autorului în motivarea obiecției.

64. Referitor la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.5 din Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, Curtea reține că aceasta este întemeiată și urmează să o admită prin raportare la prevederile art.34 și ale art.148 alin.(4) din Constituție.

65. Astfel, Curtea constată că prin art.I pct. 4 din legea supusă controlului este modificat art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 în sensul că vaccinarea antirabică a câinilor se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului delegat (UE) 2020/689 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de

completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente. Prin art.I pct.5 din legea supusă controlului este modificat art.14 alin.(1) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 prin care se stabilește sancționarea contravențională a mai multor fapte. Ca urmare a modificării art.14 alin.(1) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 prin art.I pct.5 din legea analizată este eliminată sancționarea contravențională a faptei de nerespectare a dispozițiilor art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001, respectiv obligația vaccinării antirabice a câinilor în conformitate cu prevederile Regulamentului delegat (UE) 2020/689.

66. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că stabilirea unor contravenții și a unor sancțiuni reprezintă o opțiune legitimă a legiuitorului (a se vedea Decizia nr.670 din 30 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.430 din 24 iunie 2009).

67. Curtea observă cu acest prilej că actele normative prin care se stabilesc contravenții vor cuprinde descrierea faptelor ce constituie contravenții și sancțiunea ce urmează să se aplice pentru fiecare dintre acestea. Eliminarea sancționării contravenționale a unei anumite fapte nu reprezintă, prin ea însăși, o încălcare a prevederilor Constituției, deoarece legiuitorul are deplina libertate de a stabili răspunderea contravențională pentru anumite fapte, considerate la un moment dat ilicite, și sancționarea lor în consecință.

68. Curtea reține însă că eliminarea sancționării contravenționale a faptei de nerespectare a dispozițiilor art.13⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.155/2001 corespunde unei omisiuni legislative cu relevanță constituțională. Lipsa reglementării unei sancțiuni contravenționale pentru fapta de a nu vaccina antirabic câinii în conformitate cu prevederile Regulamentului delegat (UE) 2020/689 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului

European și al Consiliului are ca efect eliminarea elementului de constrângere care determină subiectele de drept să respecte dispozițiile juridice ale Regulamentului delegat (UE) 2020/689. Totodată, eliminarea contravenției respective echivalează cu lipsa unei măsuri coercitive, astfel încât se ajunge în situația în care supravegherea și programele de eradicare a infecției cu virusul rabic să nu mai poată fi realizate cu eficiență. Consecința o reprezintă crearea unei stări de pericol atât pentru sănătatea publică, cât și pentru sănătatea animalelor care sunt parte a mediului înconjurător.

69. Curtea reține că viciul de neconstituționalitate sesizat nu poate fi ignorat, deoarece o atare omisiune are relevanță constituțională și este cea care generează, *eo ipso*, atât încălcarea dreptului la ocrotirea sănătății, cât și nerespectarea obligațiilor rezultate din reglementările Uniunii. Or, Curtea Constituțională, potrivit art.142 din Legea fundamentală, este garantul supremației Constituției, ceea ce presupune, printre altele, asigurarea conformității întregului drept cu Constituția (a se vedea Decizia nr.503 din 20 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.353 din 28 mai 2010, Decizia nr.107 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.318 din 30 aprilie 2014, și Decizia nr.308 din 12 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.585 din 2 august 2016, paragraful 41).

70. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că dispozițiile art.I pct.4 din Legea pentru

modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

2. Admite obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art.I pct.5 din Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 ianuarie 2023.

PRESEDINTELE
CURTEA CONSTITUȚIONALE

MANAB ENACHE

MAGISTRAT-ASISTENT,

Cristina-Cătălina Turcu

